

на оне са дужим радним стажом. Поред тога, у приједлогу се износи став да оспорена одредба овог закона није у сагласности са чланом 120. истог закона, којим је уређено питање плате радника. Коначно, предлагач указује на повреду чл. 43, 50, 63. и 67. Устава, без образложења у чему се, у конкретном случају, састоји повреда ових уставних норми.

У одговору на приједлог који је доставила Народна скупштина Републике Српске износи се став да је приједлог неоснован, те да садржи непотпуно тумачење релевантних одредаба Устава Републике Српске, као и погрешно тумачење оспорене законске одредбе. Доносилац предметног закона наводи да Устав не познаје ограничења у погледу надлежности законодавца да системским или посебним законима регулише право на зараду по основу рада, тако да је приликом оспореног прописивања поступио у границама уставног овлашћења из тачке 12. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава. У одговору се даље истиче да оспореним прописивањем није дошло до повреде члана 10. Устава, јер се предметна законска одредба подједнако односи на све запослене којима се исплаћује најнижа плата, а различита висина примања радника је последица различите дужине радног стажа. Доносилац овог закона такође указује на то да је законодавац овлашћен да законом уреди систем у области радних односа и социјалног осигурања на начин који оцијени цјелисходним, а Уставни суд нема надлежност да оцјењује цјелисходност таквих законских рјешења.

Чланом 128. став 3. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/16, 66/18 и 119/21) прописано је да се најнижа плата која се исплаћује раднику из става 2. овог члана увећава по основу радног стажа. Према ст. 1. и 2. истог члана, који су у директној вези са оспореним ставом 3, најнижа плата исплаћује се за пуно радно вријеме и просјечно остварене резултате радника у складу са актима послодавца (став 1), а најнижа плата се исплаћује раднику само када је износ плате радника, обрачунате у складу са овим законом, општим актом или уговором о раду, испод износа најниже плате из става 1. овог члана (став 2).

У поступку оцјењивања уставности оспорене законске одредбе Суд је имао у виду да је т. 12. и 18. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, утврђено да Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, радне односе, заштиту на раду, запошљавање, социјално осигурање и друге облике социјалне заштите, као и друге односе од интереса за Републику, у складу са Уставом. Поред тога, одредбама Устава које су такође од значаја за оцјењивање предметне норме Закона о раду утврђено је: да се уставно уређење Републике темељи на социјалној правди (члан 5. алинеја 3), да свако по основу рада има право на зараду, у складу са законом и колективним уговором (члан 39. став 5), да се слободe и права остварују, а дужности испуњавају непосредно на основу Устава, осим када је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих од њих утврђују законом, а законом се може прописати начин остваривања појединих права и слобода само када је то неопходно за њихово остваривање (члан 49. ст. 1. и 2), да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте (члан 70. став 1. тачка 2), те да закони, статuti, други прописи и општи акти морају бити у сагласности са Уставом (члан 108. став 1).

Чланом 10. Устава, у односу на који предлагач тражи оцјену уставности оспорене законске одредбе, утврђено је да су грађани Републике равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство. Чланом 61. став 1. Устава, на који се такође указује у приједлогу, утврђено је, између осталог, да Република јамчи минимум социјалне сигурности грађана.

Сагласно релевантним уставним овлашћењима, Законом о раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/16, 66/18 и 119/21) уређени су радни односи, права, обавезе и одговорности из радног односа и други односи по

Уставни суд Републике Српске

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске и члана 60. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 25. јануара 2023. године, донио је

ОДЛУКУ

Одбија се приједлог за утврђивање неуставности члана 128. став 3. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/16, 66/18 и 119/21).

Образложење

Унија удружења послодавца Републике Српске поднјела је Уставном суду Републике Српске приједлог за оцјењивање уставности члана 128. став 3. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/16, 66/18 и 119/21). У приједлогу се наводи да начин на који је оспореном законском одредбом дефинисана најнижа плата радника доводи до дуплог оптерећења примања, јер је увећање по основу радног стажа већ укључено у обрачунату плату која је нижа од најниже плате коју својим актом утврђује Влада Републике Српске. Предметно прописивање, како се истиче, није у сагласности са чланом 10. Устава Републике Српске, јер доводи у неравноправан положај раднике по основу дужине радног стажа, и то на начин да најнижу плату, као заштитну категорију радника, поставља различито. Предлагач, надаље, сматра да се примјеном предметне норме Закона о раду у неравноправан положај стављају радници и са аспекта минимално потребних средстава за живот, што је у супротности са чланом 61. Устава, који гарантује минимум социјалне сигурности грађана, јер ће, како истиче, према овој одредби радници са крајим радним стажом имати нижу плату и нижи ниво социјалне сигурности у односу

основу рада у Републици Српској, ако посебним законима није другачије одређено. Овим законом је, поред осталог, прописано: да радник има право на плату, накнаду плате и друга примања у складу са законом, општим актом и уговором о раду (члан 12. став 1. тачка 1), да радник остварује право на бруто плату у складу са законом и колективним уговором, те да се радницима гарантује једнака плата за исти рад или рад исте вриједности који остварују код послодавца (члан 120. ст. 1. и 2), да се плата из члана 120. став 1. овог закона састоји од основне плате и увећања плате прописаних овим законом, колективним уговором и уговором о раду, пореза на доходак и доприноса (члан 121. став 1), да плата из става 1. члана 121. овог закона, која је умањена за порез на доходак и допринос, представља нето плату (члан 121. став 3), да се основна плата одређује на основу услова потребних за рад на пословима за које је радник закључио уговор о раду, утврђених колективним уговором или општим актом и времена проведеног на раду (члан 123. став 1), да се основна плата из члана 123. овог закона увећава за 0,3% за сваку годину радног стажа уколико другим законом, колективним уговором или уговором о раду није другачије одређено (члан 124. став 1), да најнижу плату у Републици Српској утврђује Влада Републике Српске на приједлог Економско-социјалног савјета у посљедњем кварталу текуће године (члан 127. став 1), да се најнижа плата исплаћује за пуно радно вријеме и просјечно остварене резултате радника у складу са актима послодавца (члан 128. став 1), те да се најнижа плата исплаћује само када је износ плате радника, обрачунате у складу са овим законом, општим актом или уговором о раду, испод износа најниже плате из става 1. члана 128. овог закона (члан 128. став 2). Уређујући питање најниже плате, законодавац је оспореном нормом члана 128. став 3. прописао да се најнижа плата која се исплаћује раднику из става 2. овог члана увећава по основу радног стажа.

Имајући у виду наведено, Суд је оцијенио да оспореним прописивањем нису доведене у питање гаранције из члана 10. и члана 61. став 1. Устава, на које се указује у приједлогу, те да се законодавац, у конкретном случају, кретао у оквиру релевантних уставних норми. Наиме, како из напријед цитираних одредаба Устава произлази, законодавни орган је овлашћен да уреди све сегменте из области радних односа, па тако и питање начина утврђивања плате, а у оквиру тога и критеријуме за увећање најниже плате радника. Начин на који је чланом 128. став 3. Закона о раду прописана најнижа плата, по оцјени Суда, не доводи до неравноправног третмана радника по основу дужине радног стажа, како се то наводи у приједлогу. Ова законска одредба подједнако се односи на све запослене којима се исплаћује најнижа плата из члана 128. став 2. овог закона, односно лица чија је обрачуната плата испод износа најниже плате утврђене актом Владе Републике Српске сагласно члану 127. тог закона. Евидентно је да износ најниже плате радника који се утврђује актом Владе представља основну плату, која се, сходно члану 124. овог закона, увећава за радни стаж. Суд указује на то да начело равноправности не подразумијева једнакост у апсолутном смислу, већ гарантује једнак третман субјеката који се налазе у истим или истоврсним правним ситуацијама приликом реализације одређених права и обавеза. У конкретном случају, различите висине примања радника су посљедица различите дужине њиховог радног стажа, који се, као својеврсно стечено право, урачунава као додатак на основну плату, чиме, по оцјени Суда, није повријеђен принцип да се радницима гарантује једнак третман приликом утврђивања висине најниже плате. Истовремено, Суд сматра да је, према тачки 12. Амандмана XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, те члану 39. став 5. Устава, искључиво ствар цјелисходне процјене законодавца и политике у уређивању области радних односа на који начин ће уредити питање најниже плате радника.

Наводи предлагача су, по оцјени овог суда, посљедица погрешног тумачења оспорене законске одредбе, јер се начин на који се утврђује најнижа плата радника из ове норме погрешно доводи у везу са платом радника која је обрачуната у износу који је испод износа најниже плате одређене

актом Владе, а због чега се исплаћује гарантована најнижа плата из члана 128. ст. 2. и 3. Закона о раду.

Поред тога, с обзиром на то да је институт најниже плате, по оцјени Суда, у функцији заштите социјалне сигурности радника, оспорено прописивање није супротно члану 61. Устава, тако да нису основани наводи приједлога о повреди ове уставне норме.

Паушалне наводе о повреди одредаба чл. 43, 50, 63. и 67. Устава Суд није разматрао, јер не садрже образложење у чему се, у конкретном случају, огледа повреда ових уставних гаранција.

У погледу навода о несагласности оспореног члана 128. став 3. Закона о раду са чланом 120. истог закона, Суд указује на то да према члану 115. Устава Уставни суд није надлежан да оцјењује међусобну усаглашеност одредаба истог закона или другог општег акта.

У складу са Рјешењем овог суда, број: СУ-540/22, од 21.12.2022. године, судија проф. др Иванка Марковић изузета је од вијећања и гласања у овом предмету.

На основу изложеног, одлучено је као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда мр Церард Селман и судије: Војин Бојанић, Амор Букић, проф. др Марко Рајчевић и академик проф. др Снежана Савић.

Број: У-10/22
25. јануара 2023. године
Бањалука

Предсједник
Уставног суда,
Мр Церард Селман, с.р.